
ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ОПЕРАТИВНО-РОЗЫСКНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ OPERATIONAL AND INVESTIGATION ACTIVITY

ПРИНЦИПИ РОЗШУКОВОГО ПРАВА

І.В. Сервецький

доктор юридичних наук, доцент,

професор кафедри оперативно-пошукової роботи та документування

Національної академії внутрішніх справ

Постановка проблеми. Принципи права – це вихідні, основоположні ідеї про найістотніші закономірності, що мають визначальне значення, це головні правила, з яких немає винятків [1].

Значення принципів розшукової діяльності, на нашу думку, полягає в тому, що вони відображають сутність розшукової діяльності, її характерні риси; являють собою систему юридичних норм, єдиних для всієї розшукової діяльності; порушення принципів розшукової діяльності автоматично призводить до порушення здійснення оперативно-розшукових заходів і навпаки.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вивченню принципів розшукової діяльності присвятили свої праці Л.В. Грохольський [2], І.П. Козаченко [3], Є.В. Рижков [5], В.Л. Регульський [6], а також зарубіжні вчені: К.В. Бабаків [7], Ю.С. Блінов [8], Ю.Ф. Кваша [9], М.Н. Маршунов [10], Д.В. Рівман [11], О.Ю. Шумилов [12] та ін.

Як слушно зазначає О.Ю. Шумилов, серед науковців поки що не досягнуто єдності щодо поняття, змісту й системи принципів оперативно-розшукової діяльності [13].

Наприклад, вчені І.П. Козаченко, Л.В. Грохольський принципи оперативно-розшукової діяльності поділяють на три групи: конституційні, загальні та спеціальні [14]. О.Ю. Шумилов поділяє їх на дві групи: конституційні принципи, тобто принципи, закріплені в Конституції Російської Федерації, та інші принципи [12].

Принципи проведення оперативно-розшукових заходів під час здійснення оперативно-розшукової діяльності безпосередньо визначено у ст. 4 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», а саме: законності та поваги, дотримання прав і свобод людини й громадянина та принцип взаємодії з органами управління і населенням [15]. Інші принципи, які розглянемо далі, напрацьовані практикою, впливають зі змісту норм Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», відомчих нормативних актів, що регламентують розшукове право [16].

Принцип законності передбачає дотримання всіма посадовими особами Конституції та законів, постанов уряду, інших підзаконних нормативних актів, а також наказів, інструкцій, вказівок, постанов, розпоряджень, що регламентують оперативно-розшукову діяльність [11]. Для того, щоб акцентувати на значенні цього принципу, законодавець продублював його в ст. 4 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність».

Принцип поваги й дотримання прав і свобод людини й громадянина відображено у ст. 4 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність». Його реалізують через гарантії законності проведення оперативно-розшукових заходів, а також через механізм захисту громадян від незаконних дій органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність. На думку К.В. Суркова та Ю.Ф. Кваші, повага й дотримання прав і свобод людини та громадянина є нормою-принципом, яка закріплює, що органи, які реалізують оперативно-розшукову функцію, мають суворо дотримуватися конституційних положень, що гарантують громадянам права, свободу, захист їх законних інтересів [9]. На нашу думку, принцип поваги та дотримання прав і свобод людини й громадянина і принцип законності переплетені й взаємозумовлені.

Принцип *гуманізму* полягає в тому, що проведення оперативно-розшукових заходів має бути людяним. Насильство й катування не припустимі, як зазначено у ст. 127 Кримінального кодексу України [17]. Оперативно-розшукові заходи в ідеалі повинні мати профілактичну спрямованість з метою втримання осіб, які намагаються вчинити злочин, від злочинного наміру. Таким чином, як зазначив Д.В. Рівман, можна уникнути заподіяння шкоди потенційним жертвам, а носіїв особистісних суспільно небезпечних установок утримати від злочинних намірів [11]. Гуманізм виявляється також у забороні на проведення оперативно-розшукових заходів, які призводять до незаконного поширення відомостей про обставини особистого життя особи, загрожують її життю або здоров'ю, а також безпідставно завдають їй фізичних або моральних страждань [18].

Принцип рівності всіх людей перед законом передбачає, що громадянство, національність, стать, місце проживання, майновий, посадовий і соціальний стан, приналежність до суспільних об'єднань, ставлення до релігії та політичні переконання людей не є перешкодою для проведення стосовно них оперативно-розшукових заходів, якщо інше не передбачено законом. Цей принцип законодавець передбачив у ст. 9 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», в якій зазначено умови проведення оперативно-розшукових заходів, що спонукують працівників оперативних підрозділів активізувати роботу з протидії злочинності.

У ст. 4 Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» визначено рівноправність громадян незалежно від їх ставлення до релігії. Громадяни України є рівними перед законом і мають рівні права в усіх галузях економічного, політичного, соціального й культурного життя незалежно від їх ставлення до релігії. В офіційних документах ставлення громадянина до релігії не зазначають. Будь-яке пряме чи непряме обмеження прав, установлення прямих чи непрямих переваг громадян залежно від їх ставлення до релігії, так само як і розпалювання пов'язаних із цим ворожнечі й ненависті чи ображання почуттів громадян, тягнуть за собою відповідальність, установлену законом. Ніхто не може з мотивів своїх релігійних переконань ухилятися від виконання конституційних обов'язків. Заміна виконання одного обов'язку іншим з мотивів переконань допускається лише у випадках, передбачених законодавством України [19].

Розглянемо загальнонаукові принципи розшукового права [4].

Взаємодія з населенням (взаємодія – співдія, співдіяння; взаємний зв'язок між предметами в дії, а також погоджена дія між ким-, чим-небудь; населення – сукупність людей, які проживають на земній кулі, в якій-небудь країні, області й

т. ін.) [17]. Органи, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, мають право отримувати безкоштовно чи за винагороду інформацію, що становить оперативний інтерес, від окремих фізичних, посадових осіб, спеціалістів. Такий вид сприяння реалізується переважно під час здійснення оперативно-розшукових заходів. Крім того, громадяни мають право безпосередньо особисто допомагати правоохоронним органам в охороні громадського порядку та протидії злочинності [21].

Взаємодія з органами влади та управління. Органи державної влади й управління, їх службові особи в межах своєї компетенції, згідно з Конституцією України та іншими законами й нормативно-правовими актами, сприяють правоохоронній діяльності. До об'єктів правоохоронної діяльності належать також трудові колективи, громадські об'єднання та громадяни, які самостійно чи разом з працівниками міліції в межах своєї компетенції охороняють громадський порядок, протидіють злочинності, а саме: постійні комісії місцевих органів влади, громадські об'єднання, трудові колективи підприємств, установ, організацій, органи громадського самоврядування за місцем проживання громадян [21]. Порядок співробітництва регулює коментований закон, інші закони й нормативні акти Міністерства внутрішніх справ України, в яких окреслено обсяг роботи, форми та методи, обов'язки і права вказаних суб'єктів правоохоронної діяльності, зокрема, оперативно-розшукової як особливої форми державної діяльності.

Досить цікаво *принцип взаємодії органів, що здійснюють розшукову діяльність*, трактують Ю.Ф. Кваша та К.В. Сурков, а саме: організація взаємодії оперативних служб між собою, зокрема, між відділами (управліннями) всередині територіального органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність; між самостійними територіальними органами суб'єктів Федерації, а також взаємодії з іншими органами, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність;

- координація діяльності оперативно-розшукових служб з іншими органами кримінальної юстиції (прокуратурою, судом, органами виконання покарань тощо);

- взаємодія органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність у Росії, з аналогічними відомствами інших держав;

- правові акти, що становлять оперативно-розшукове законодавство, визначають взаємодію оперативних служб із підприємствами, установами, організаціями та їх посадовими особами [9].

Поєднання гласних і негласних заходів (поєднувати – збирати разом, складаючи, зливаючи, створювати одне ціле, об'єднувати тощо) [20]. Попередній, пошуковий характер розшукової діяльності визначає межі її гласності. Природно, що гласність виявляється в поінформованості громадян з приводу: цілей і завдань органів, що здійснюють розшукову діяльність; принципів їх роботи; законних меж їхнього втручання у сферу, що охороняється правом суспільних відносин; взаємних прав й обов'язків цих органів, з одного боку, і громадян, посадових осіб, інших державних органів і громадських організацій – з другого; гарантій діяльності правоохоронних органів тільки в межах установленної компетенції. Оперативно-розшукові заходи та їх результати доступні для спостереження або ознайомлення не завжди. Оперативні дані не підлягають розголосу, оскільки не містять у собі необхідних гарантій достовірності. Порядок отримання оперативних даних нерідко не дозволяє з метою конспірації розкрити їх джерело, що спри-

чиняє неможливість гласної перевірки оперативної інформації та виключає обґрунтування нею обвинувачення під час слідства та винесення вироку в суді. Це стосується й даних, отриманих за допомогою оперативних технічних засобів (фото-, кіно-, відеозйомка), якщо не можна в кримінально-процесуальній формі перевірити умови та засоби їх отримання. Навіть установити процесуальні інтереси громадян (їхню причетність до справи) і залучити їх до участі в процесі неприпустимо на підставі тільки лише інформації, отриманої оперативним шляхом.

Д.В. Рівман визначає *принцип поєднання гласних і негласних методів та засобів* через його взаємозалежність із принципом конспірації, яка становить його сутність. Застосування негласних засобів і методів під час проведення оперативно-розшукових заходів забезпечує позитивні результати [11]. Взаємозумовленість і взаємозв'язок негласних та гласних засобів і методів у процесі розшукової діяльності сприяє підвищенню ефективності протидії злочинності.

Принцип поєднання гласних і негласних методів та засобів, як і принцип конспірації, прямо не визначений у Законі України «Про оперативно-розшукову діяльність», однак очевидно, що принципів розшукової діяльності значно більше, ніж зазначено. Позиції вчених щодо інших принципів, їх кількості й змісту суттєво різняться.

Добровільність (добровільний – який здійснюється, діє і т. ін. з власного бажання, доброї волі, без насилля, примусу) [20]. Під час здійснення розшукової діяльності шляхом проведення оперативно-розшукових заходів надходить інформація від осіб, яким можуть бути відомі фактичні дані про досліджувану подію чи причетних до неї осіб. У процесі розмови питання можуть ставити відкрито чи замасковано, можливе також використання спеціальної техніки, спеціальних прийомів вивідування. Однак у будь-якому разі участь у бесіді опитуваного громадянина може бути лише добровільною.

Конфіденційність (конфіденційний – який не підлягає розголосу, довірчий, таємний, суто приватний, секретний) [20]. Розшукові органи й оперативні працівники в досягненні цілей розшукової діяльності використовують конфіденційне сприяння окремих осіб. Для оперативних підрозділів залучення окремих осіб до негласного співробітництва щодо виконання завдань розшукової діяльності є умовою реалізації конституційного обов'язку держави дотримання та захисту прав і свобод людини та громадянина від злочинних посягань. Для виконання завдань і обов'язків, покладених на органи, що здійснюють розшукову діяльність, використовують конфіденційне співробітництво, яке ґрунтується виключно на засадах добровільності.

Конспірація (конспірація – заходи, яких уживає негласна організація для збереження в таємниці своєї діяльності; суворе дотримання таємниці) [20]. Одне з найважливіших завдань розшукової діяльності – забезпечення негласності засобів і джерел отримання інформації. Стосовно осіб, які сприяють проведенню розшукової діяльності, застосовують близький за змістом термін – «конфіденційність», про що зазначено в п. 13 ст. 8 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» [15].

Принцип конспірації означає, що всі оперативно-розшукові заходи за необхідності можна проводити негласно, тобто таємно від інших осіб насамперед від осіб, які готують або вчиняють злочини. При цьому відомості про організацію

і тактику оперативно-розшукових заходів, про використанні для їх проведення сили, засоби, джерела, методи, плани й результати, а також деякі інші відомості становлять державну таємницю. Недотримання принципу конспірації може спричинити для громадян, які виконують завдання оперативного підрозділу, а також для органу внутрішніх справ, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, тяжкі й навіть особливо тяжкі наслідки.

Принцип наступальності (наступальність – рухатися вперед, наближатися, щільно оточувати кого-небудь) [20] особливо притаманний оперативно-розшуковій діяльності. Цей принцип виявляється у спрямованості розшукової діяльності насамперед на попередження:

- учинення особами суспільно небезпечних протиправних діянь;
- дій осіб, які вчинили незакінчений злочин;
- дій осіб, які вчиняють злочини, що тривають.

Принцип наступальності, на думку О.Ю. Шумилова, означає, що оперативні працівники й інші посадові особи зобов'язані вчасно проводити оперативно-розшукові заходи щодо попередження вчинення злочинів; діяти наступально, бути ініціативними у виявленні злочинів, вчасно документувати злочинну діяльність у справах оперативного обліку; своєчасно вживати всіх передбачених законом заходів для встановлення осіб, які мають намір учинити або вчиняють злочин, з метою їхнього подальшого невідворотного покарання, а також виявляти причини й умови, що сприяли вчиненню злочину [18].

Зазначені у ст. 1 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» завдання (специфічні), що властиві діяльності оперативних підрозділів – складової органів внутрішніх справ, розглядають у контексті загальних завдань, що стоять перед міліцією. Завдання можуть бути взаємопов'язаними між собою, але здебільшого вони є цілком самостійними. Для виконання кожного з них необхідно застосовувати специфічні форми, методи, засоби оперативно-розшукової діяльності, що потребує прийняття певного остаточного рішення, спрямованого на досягнення поставленої мети, частиною якої є виявлення та розкриття злочинів й осіб, які їх готують, учиняють або вчинили. У цьому й полягає принцип цілеспрямованості (цілеспрямований – який прагне досягти певної мети) [20].

Принцип об'єктивності й повноти (об'єктивний – який існує поза людською свідомістю і незалежно від неї, незалежний від волі, бажань людини, реальний, дійсний; повнота – вичерпна достатність, повний склад чого-небудь) [20] у розшуковій діяльності тісно пов'язаний з аналогічним принципом кримінальної справи (ст. 22 Кримінально-процесуального кодексу України), а саме: обов'язок ужиття всіх заходів для всебічного, повного й об'єктивного дослідження обставин справи.

Під час проведення досудового розслідування оперативні працівники збирають і фіксують фактичні дані задовго до порушення кримінальної справи. Для оперативних підрозділів фактичні дані за своїм змістом – це інформація (відомості), яка свідчить про підготовку або вчинення злочину (зазвичай латентного), про особу підозрюваного та його співучасників, злочинні зв'язки, місця переховування знарядь злочину, об'єкти злочинного посягання тощо. Самі факти (події, явища) не можуть бути фактичними даними, тому що їх не можна «приєднати» ні до оперативної, ні до кримінальної справи. Слід розглядати виявлення, одержання та фіксацію гласної й негласної інформації, яка надалі могла б стати доказовою і її

використовували б для обґрунтування висновків і рішень за оперативно-розшуковою чи кримінальною справами, формулювання слідчих та оперативно-розшукових версій, встановлення істини. Тому для всебічного, об'єктивного та повного дослідження події злочину, особи винного не важливо, хто отримав ці фактичні дані. Однак, щоб вони стали доказами – «інструментом» встановлення об'єктивної істини, необхідно їх перевірити й оформити процесуальним шляхом. Оперативний працівник зобов'язаний здійснити всі передбачені законом оперативно-розшукові заходи для всебічного, повного й об'єктивного дослідження обставин події злочину, особи винного; відпрацювати як обвинувальні, так і виправдувальні оперативні версії події, що сталася; вжити заходів щодо встановлення причин і умов події. Таким чином, принцип об'єктивності та повноти в розшуковій діяльності – це встановлення істини конкретного факту підготовки або вчинення злочину, змістом якої є правильне, повне відображення у свідомості осіб, які здійснюють оперативно-розшукове документування. Дослідник М.Н. Маршунов визначає *принцип усебічності, повноти й об'єктивності*, як: висування всіх можливих версій події; повнота означає таку глибину їх дослідження, що дозволить однозначно дійти обґрунтованого висновку; об'єктивність забезпечує неупереджений підхід до трактування досліджуваних обставин, відсутність обвинувального ухилу [10]. Ми поділяємо думку про наявність у розшукових заходах такого принципу, однак під час проведення розшукових заходів за будь-якої глибини дослідження події недоцільно й не цілком правильно робити однозначний висновок. Однозначність висновків може призвести до упередженості, чого саме й не слід допускати.

Механізм забезпечення *принципу доцільності* (доцільність – відповідний поставленій меті, практично корисний, розумний, раціональний) [10] у розшуковій діяльності передбачає необхідні передумови встановлення істини, а саме: достовірності, належності, допустимості й достатності фактичних даних для оперативно-розшукового забезпечення розслідування злочину на досудових стадіях, а можливо, й у стадії судового розгляду. Здійснюючи оперативно-розшукові заходи з метою отримання таких даних і під час подальшого їх використання, оперативні працівники діють переважно відповідно до приписів закону, наказів, інструкцій та інших відомчих актів. У зв'язку з цим, суттєвого значення набуває питання співвідношення оперативно-розшукового заходу характеру і ступеню суспільної небезпеки злочинного посягання.

Учений Д.В. Рівман обґрунтував для розшукової діяльності й оперативно-розшукових заходів *принципи плановості й науковості* [11].

Принцип плановості, на думку дослідника, виявляється в розробленні перспективних, поточних і спеціальних планів, наприклад, зустрічі з конфідентами, заходу щодо справ упровадження оперативного обліку тощо. Особливу увагу приділяють розробленню планів проведення оперативно-розшукових заходів або одного, складного з погляду організації і тактики, заходу.

Принцип науковості важливий як для практики, так і для теорії розшукового права. Не можна не погодитися з тим, що реалізація цього принципу шляхом упровадження найефективніших, раціональних, науково обґрунтованих методів і засобів протидії злочинності підвищує практичний рівень розшукової діяльності. Принцип науковості передбачає наукову обґрунтованість вирішення питань, що виникають у процесі проведення оперативно-розшукових заходів [11].

Принцип деідеологізації та позапартійності висуває заборону на проведення оперативно-розшукових заходів в інтересах політичних партій, суспільних і релігійних об'єднань. Особовий склад органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, не має бути обмежений у своїй службовій діяльності рішеннями політичних партій і суспільних об'єднань, що переслідують політичні цілі.

Принцип оскарження дій органу, що здійснює розшукову діяльність, визначає дві категорії осіб, які мають право в судовому порядку заперечувати дії зазначених органів. До першої категорії належать особи, які вважають, що оперативно-розшукові заходи порушили їхні права й законні інтереси. До другої категорії – особи, яких залучали до кримінальної відповідальності, однак винність яких не було доведено. Дії органів, що проводили оперативно-розшукові заходи, оскаржують у суді. Якщо суд визнає, що права і свободи певних категорій осіб було порушено неправомірно, він винесе постанову про відновлення їх у цивільних правах, а також про відшкодування завданої шкоди [11].

В.І. Рохлін достатньо уваги приділив прокурорському нагляду за проведенням оперативно-розшукових заходів. Оскаржити дії органів, що проводили оперативно-розшукові заходи, можна й у прокуратурі [22].

Висновок. Таким чином, розглянуті принципи оперативно-розшукової діяльності, які знайшли своє відображення у законах і нормативно-правових актах.

Проаналізовано погляди вчених, зокрема зарубіжних, у галузі оперативно-розшукової діяльності, ураховано їх пропозиції та розроблено нову класифікацію принципів розшукового права як самостійної галузевої юридичної науки. Запропонована класифікація принципів розшукового права адаптована до розшукової діяльності органів внутрішніх справ і буде сприяти успішній протидії злочинності.

Отже, принципи розшукового права відображають сутність негласної діяльності, особливі риси юридичних норм, єдиних для розшукового права, порушення, які автоматично призводять до порушення законності під час здійснення оперативно-розшукових заходів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [уклад. і голов. ред. Т.В. Бусел]. – К. ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2003. – 1440 с.
2. *Грохольський Л.В.* Поеднання гласних і негласних заходів в ОРД / Л.В. Грохольський // Вісн. Одес. ін-ту внутр. справ. – 2000. – Вип. № 4 (т). – С. 34-38.
3. *Козаченко І.П.* Оперативно-розшукова діяльність : Вступ до курсу / Козаченко І.П. – О. : Одес. ін-т внутр. справ, 1999. – 112 с.
4. *Сервецький І.В.* Науково-практичний коментар до Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» / Сервецький І.В. – К. : Нац. акад. внутр. справ України, 2002. – 302 с.
5. *Рижков Е.В.* Використання психологічних знань в ОРД : Монографія / Рижков Е.В., Долженков О.Ф., Запорожцева Г.Є., Кіцул А.П. – О. : Одес. ін-т внутр. справ, 2001. – 116 с.
6. *Козаченко І.П.* Правові, морально-етичні та організаційні основи оперативно-розшукової діяльності / І.П. Козаченко, В.Л. Регульський. – Львів : Львів. ін-т внутр. справ при Нац. акад. внутр. справ України, 1999. – 220 с.
7. Принципы полицейской разведки : учеб. пособ. – СПб., 1995; Принципы ОРД и их правовое обеспечение в законодательстве, регламентирующем сыск. – СПб., 1996. – 249 с.

8. *Блинов Ю.С.* Принципы ОРД в учебном курсе «Оперативно-розыскная деятельность органов внутренних дел» / Ю.С. Блинов // Проблемы формирования уголовно-розыскного права : вневедомств. сб. науч. работ. – М., 1998. – Вып. 1. – С. 38-46.
9. *Кваша Ю.Ф.* Оперативно-розыскная деятельность органов внутренних дел: Общая часть. Введение в курс оперативно-розыскной деятельности : курс лекцій / Ю.Ф. Кваша , К.В. Сурков. – СПб., 1997. – 79 с.
10. *Маршунов М.Н.* Федеральный Закон «Об оперативно-розыскной деятельности» в схемах и таблицах : Постатейный комментарий / Маршунов М.Н. – М. ; СПб., 1998. – 346 с.
11. *Ривман Д.В.* Сущность, задачи, принципы оперативно-розыскной деятельности органов внутренних дел / Ривман Д.В. – СПб., 1999. – 234 с.
12. *Шумилов А.Ю.* Комментарий к Федеральному Закону «Об оперативно-розыскной деятельности». С постатейным приложением нормативных актов и документов / Шумилов А.Ю. – 2-е изд., испр. и доп. – М., 2000. – 326 с.
13. *Шумилов А.Ю.* Краткая сыскная энциклопедия: Деятельность оперативно-розыскная, контрразведывательная, частная сыскная (детективная) / Шумилов А.Ю. – М., 2000. – С. 134.
14. *Козаченко І.П.* Оперативно-розшукова діяльність як державно-правова форма у боротьбі зі злочинністю / Козаченко І.П. – О., 1999. – 87 с.
15. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лют. 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 22. – Ст. 303.
16. *Сервецький І.В.* Теорія принципів розшукового права : Монографія / Сервецький І.В. – К., 2007. – 310 с.
17. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України від 5 квіт. 2001 р. / За ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. – К. : А.С.К., 2001. – 1104 с.
18. Оперативно-розыскная деятельность : учеб. / [под ред. К.К. Горяинова, В.С. Овчинского, А.Ю. Шумилова]. – М., 2001. – С. 65.
19. Про свободу совісті та релігійні організації : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 25. – Ст. 283.
20. Новый тлумачний словник української мови. – К. : Аконіт, 1999. – Т. 1. – С. 259.
21. Про міліцію : Закон України від 20 груд. 1990 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 4. – С. 20. – Ст. 3.
22. *Рохлин В.И.* Прокурорский надзор и государственный контроль: история, развитие, понятие, соотношение / Рохлин В.И. – СПб., 2003.

Сервецький І.В. Принципи розшукового права

У статті розглянуто теоретичні засади принципів розшукового права як самостійної галузі юридичної науки. Запропоновано нову класифікацію принципів розшукового права, розглянуто сутність та зміст прокурорського нагляду як умов дотримання законності при здійсненні розшукової діяльності. Визначення та закріплення нових принципів розшукового права, що сприятиме удосконаленню діяльності оперативних підрозділів.

Ключові слова: *принципи оперативно-розшукової діяльності, принципи розшукового права, принципи розшукової діяльності, галузеві принципи, конституційні принципи, загальнонаукові принципи.*

Сервецький І.В. Принципы розыскного права

В статье рассмотрены теоретические принципы розыскного права как самостоятельной отрасли юридической науки. Предложена новая классификация принципов розыскного права, рассмотрена сущность и содержание прокурорского надзора как условия соблюдения законности при осуществлении розыскной деятельности. Определение и закрепле-

ние новых принципов розыскного права которые будут способствовать усовершенствованию деятельности оперативных подразделов.

Ключевые слова: *принципы оперативно-розыскной деятельности, принципы розыскного права, принципы розыскной деятельности, отраслевые принципы, конституционные принципы, общенаучные принципы.*

Servetskyi I.V. Investigation law principles

The article considers the theoretical principles of investigation law as an independent law branch. A new classification of investigation law principles has been offered, the essence and content of procuracy supervision as a condition to observance of law under investigation activity has been considered. Identification and securing the new principles of investigation law will contribute in improving the activity of operational subdivisions.

Key words: *principles of operational and investigation activity, investigation law principles, principles of investigation activity, branch principles, constitutional principles, general scientific principles*

Стаття надійшла до редакції 14.05.2011.